

Geachte commissieleden,

Voordat ik van start ga met mijn inbreng wil ik graag het volgende met u delen, waarbij ik hoop dat dit niet van mijn 3 minuten spreektijd af gaat.

Mijn naam is Paul Merk, lid van de voormalige Bewonersadviesgroep (BAG) welke heeft deelgenomen aan het project GVVP Gulpen-Wittern. Zoals u wellicht weet, heb ik 2 maanden geleden besloten om lid te worden van een politieke partij in deze gemeente. En ik heb bemerkt, dat je dan ineens op een andere manier gezien wordt. Mijn verhaal doe ik vanuit mijn rol als burger en lid van de BAG. Met mijn inbreng streef ik geen partijpolitiek belang na. Ik houd dit verhaal vanuit betrokkenheid met deze gemeente, vanuit de kennis en ervaring die ik in mijn beroepsleven heb opgedaan, én vanuit het feit dat ik vanaf den beginne bij het project betrokken ben geweest. Als er commissieleden zijn die twijfelen aan deze intentie dan wil ze vragen dit uit te spreken, en zal ik afzien van het spreekrecht. *[check commissieleden]*

Ik wil dank uitspreken aan de Rekenkamer voor het voorliggend rapport. Veel zaken zijn herkenbaar, en op onjuistheden (behalve dan die datum) kan ik u niet betrappen. Terecht concludeert de Rekenkamer dat er veel, elementaire, projectmanagement-zaken niet ingevuld zijn, waardoor zowel de inhoud van het mobiliteitsplan, maar ook de participatie van belanghebbenden niet het niveau bereikten dat achteraf wenselijk geweest was. Simpele zaken als kaders, doelstellingen, meetmethoden en kpi's, tussentijdse kwaliteitscontrole, verwachtingen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, het was er allemaal niet.

En zonder met de vinger te gaan wijzen naar de wethouder, naar de Raad, naar de projectmanager of naar de BAG, laten we eerlijk zijn dat we met z'n allen steken hebben laten vallen bij de voorbereiding, de uitvoering en de vaststelling van dit project.

Een aantal zaken in het rapport geven mijns inziens een ietwat vertekend beeld over de rol van de BAG.

- Zo kon de BAG een 'loud minority' worden omdat de 'silent majority' afwezig was, dan wel met uiterst beperkte bijdragen kwam.
- Daarnaast stelt het rapport dat wij ons zelf de titel 'adviesgroep' hebben gegeven. Welnu, ik weet niet eens meer hoe wij die 'titel' gekregen hebben; ik weet wel dat wij vele labels hebben gehad (Klankbordgroeplid, klant, belanghebbende (stakeholder), ervaringsdeskundige, afvaardiging kernen, werkgroep kernen, vertegenwoordiger bewoners etc. etc.). Dat de groep uiteindelijk een adviesachtige rol kreeg en innam, kwam mede door de positieve benadering vanuit de wethouder en projectleider. Onze bijdrage werd aanvankelijk enorm gewaardeerd, met name vanwege de toch non-ambtelijke en non-politieke benadering en de outside-in blik van de BAG-leden.
- Daarnaast is dit rapport geschreven vanuit het perspectief van de gemeente. Echter, de kernen en/of burgers vormen de andere kant van de medaille. Ik vind het een gemis dat het perspectief vanuit de kernen ontbreekt.

Als burger en voormalig BAG-lid kijk ik vanuit een ander perspectief. Ik heb me dan ook de vraag gesteld *'waaraan had participatie moeten voldoen om wél succesvol te zijn?'*

(1) Gelijkwaardigheid

Burgerparticipatie betekent bovenal dat je bewoners serieus neemt op basis van gelijkwaardigheid. Het kunnen en het doen overrulen door de één (macht), is de doodsteek voor gelijkwaardige samenwerking.

Om dit toe te lichten wil ik een belangrijk moment in het GVVP-proces benoemen.

Op 26 oktober 2020 vond er een gesprek met de wethouder plaats om onze voorbeeldtekst – opgesteld op zijn verzoek - te bespreken (het Carnavalsdocument). Nog voordat we inhoudelijk aan

de slag gingen werd ons medegedeeld dat het GVVP-concept van het adviesbureau geen structurele aanpassingen meer zou krijgen, én, dat binnen een week het document het politieke kanaal in ging (naar het College), om het in december 2020 vast te stellen. Ook werd de geplande terugkoppeling door de gemeente aan de kernoverleggen geskipt.

Voor de BAG kwam dit als een donderslag bij heldere hemel. De BAG was niet op de hoogte van dit (herziene) tijdsplan, en leefde in de veronderstelling dat de wethouder een inhoudelijke kwaliteitsslag wilde maken. Dit eenzijdig door de wethouder genomen besluit, stond haaks op de intenties van de BAG. De BAG (en kernen) overruled.

In de fase die volgde (Sprekersplein) hebben de kernen gezamenlijk geprobeerd om uitstel aan te vragen, om in gesprek te gaan met Raadsleden en fracties, verzocht om amendementen en moties in te dienen, we hebben wederom onze onderbouwde bezwaren schriftelijk kenbaar gemaakt. Doch de politiek keek de andere kant op. Geen enkel fractie- of raadslid – op één na – getrooste zich de moeite om met kernen/Bag in overleg te gaan en te vragen wat er aan de hand was. Ondanks dat elke fractie bij de vaststelling in februari 2021 de bijdrage en aanvullingen door de kernen de hemel in prees en benadrukte ‘dat dit meegenomen moest worden’, diende geen enkele fractie een motie of amendement in. Van de toezegging door de wethouder om de kernen te betrekken bij het opstellen van het uitvoeringsplan is niets meer gekomen.

Uit dit voorval blijkt dat er van gelijkwaardigheid geen sprake is. De macht besloot, de BAG en kernen hadden het maar te slikken. Escaleren naar raadsleden en fracties bleek zinloos. Deuren bleven gesloten, mails onbeantwoord. De BAG (en kernen) genegeerd. Onze volksvertegenwoordiging gaf niet thuis?

(2) Ontkoppelen ‘participatie’ van ‘belangenbehartiging’

Mijns inziens vormt de kern van het probleem het hardnekkig paradigma dat burgerparticipatie en belangenbehartiging vereenzelvigt. Participerende burgers worden (bewust of onbewust) gezien als het behartigen van hún belangen. En dit maakt dat het representativiteitsprobleem steeds opnieuw opduikt en tot frustraties leidt. Een doodlopende weg, immers elke ‘afvaardiging’ vanuit de burgerij - in welke omvang of hoedanigheid dan ook - kan nooit als representatief beschouwd worden. Bijdragen aan gemeenschapsprojecten is iets anders dan je eigen belang behartigen.

Zeker voor het definiëren van gemeentelijk beleid zou je participatie moeten ontkoppelen van het denken in belangen. Beleid is een uitwerking van de visie. De keuze voor de richting, de kaders en de uitgangspunten voor invulling moeten afgeleid zijn vanuit de (strategische) visie, niet vanuit belangen die participanten hebben. Participatie wordt dan in het inbrengen van deskundigheid of het coproduceren. Dat daartoe een herziening van het proces nodig is, spreekt voor zich. Door het ontkoppelen van burgerparticipatie en belangenbehartiging, bestaat het representativiteitsprobleem niet meer, en blijft de Raad z’n volksvertegenwoordigende taak behouden.

[gebruik de afbeelding van het Rekenkamerinterview indien raadsleden hiernaar vragen].

(3) Aanvullend op het onderzoek:

In aanvulling op het Rekenkameronderzoek zou ik adviseren om een vorm van operationeel kwaliteitsmanagement te implementeren. Veel ‘blunders’ hadden voorkomen kunnen worden door het toepassen van kwaliteitsmanagement.

Afsluiting

Ondanks dat ik/wij regelmatig van mening verschilde(n) met wethouder of projectleidster, is de verhouding altijd professioneel gebleven, wat dan ook een compliment verdient. De BAG is inmiddels opgeheven, en ook ik zet met deze bijdrage mijn laatste stap in een interessant project. Ik wil vanuit deze plaats de overige BAG-leden, de kernen, de extern coördinator, de wethouder, ambtenaar en projectleidster danken voor het geduld dat ze met mij (en de BAG) gehad hebben.

Ons kleine succesje: **VERKEERSLEEFBAARHEID** STAAT OP DE AGENDA ! Dank u wel.

